

Sosiaali- ja terveysministeriö

kirjaamo.stm@gov.fi

Lausuntopyyntö VN/8515/2019

Suomen Siipikarjaliitto ry:n lausunto lomitussäädännön kokonaisuudistuksen ensimmäisen vaiheen lakimuutosehdotuksista

Suomen Siipikarjaliitto ry kiittää mahdollisuudesta saada lausua lomitussäädännön kokonaisuudistuksen ensimmäisen vaiheen lakimuutosehdotuksesta. Siipikarjaliitto kannattaa esityksen tavoitteita. Laadukas lomituspalvelu tukee maatalousyriyten toimintaedellytyksiä tukien tuottajien hyvinvointia ja työssä jaksamista. Onnistuessaan lomituspalvelu edistää huoltovarmuutta ja ruokaturvallisuutta.

Lomituspalveluihin oikeutettujen asiakkaiden piirin laajentaminen

Maatalousyriyksen uudelleen määrittely on kannatettava ja myös elinkeinotulon verottamisesta annetun lain mukaan verotettavien maatalousyrittäjien liittäminen lomituspalveluiden piiriin, parantaa kotieläintuotantoa harjoittavien maatalousyrittäjien yhdenvertaista kohtelua. Siipikarjasektorille muutos on tervetullut, sillä iso osa sektorin tuotannosta tulee osakeyhtiömuotoisilta tiloilta, ja mukana on myös EVL:n mukaan verotettavia yrityksiä.

Eläimettömät tuotantokatkokset osana siipikarjatuotantoa

Siipikarjasektorille lomituksen käytön rajaaminen 3 §:n mukaisesti vain ajanjaksolle, jolloin tilalla on vähintään 9 eläinyksikköä, on ongelmallinen. Suomalaiseen hyvään tuotantotapaan siipikarjatuotannossa kuuluvat eläimettömät tuotantotauot. Tuotantotauoilla tilat puhdistetaan ja valmistellaan seuraavaa parvea varten. Erityisesti broilertuotannossa kierto on nopea ja taukoja on 6-7 kpl vuodessa. Siipikarjaliitto haluaa muistuttaa, että eläimettömät tuotantotauot ovat oleellinen osa tuotantokiertoa ja karjanhoitotyötä, sillä niiden aikana tehtävällä puhdistus-, pesu- desinfiointi- ja valmistelutöillä varmistetaan seuraavan parven eläinten terveyttä ja hyvinvointia sekä myös tuotteiden korkea laatua ja sitä kautta kuluttajien ruokaturvaa. Siipikarja-ala pitää perusteltuna, että taukotyöt laskettaisiin perushoitotöihin ja, että maatalousyrittäjän tulisi voida pitää vuosilomaa ja saada sijaisapua myös eläimettömien tuotantotaukojen aikana. Tämä lisäisi yrittäjien tasa-arvoista kohtelua eri tuotantolajien kesken.

Valvonta ja lomittajan osaaminen osana onnistunutta lomitusta

Siipikarjaliitto kannattaa keinoja, joilla parannetaan lomitusalaa houkuttelevuutta, lomittajien taloudellista toimeentuloa ja työhön sitoutumista. Työssä jaksamisen ja työhyvinvoinnin huomioiva työvuorosunnittelu ja mahdollisuus työskennellä täysiaikaisesti ovat merkittäviä asioita, jotta alalle saadaan osaavia ja sitoutuneita lomittajia. Osaavat lomittajat ovat edellytys, jotta lomituspalvelu pystyy vastaamaan sille asetettuihin tavoitteisiin.

14 § rajaa lomitussyksikön velvollisuutta järjestää 24/7 valvontaa. Siipikarjaliitto tunnistaa päivystyksen haasteet lomituksessa. Etäisyys ja mahdollisesti vieras monimutkainen teknologia, tekee päivystyksestä lomittajalle kuormittavan. Toisaalta ellei tilalla ole ammattitaitoista päivystäjää, ei yrittäjä kykene hyödyntämään lomituspalvelua, kuten on tarkoitus. Siipikarjatuotannossa 24/7 valvonta on jo eläinsuojelullisestikin välttämätöntä. Poikkeamatilanteisiin on pystyttävä vastaamaan välittömästi kellonajasta riippumatta. Päivystyksen tarve tulisi huomioida, erityisesti jos yrittäjien oletetaan käyttävän vuosilomapäiviä samanaikaisesti § 17 a mukaisesti. Samanaikaisesti pidettävät vuosilomapäivät esityksen rajauksin ovat perusteltuja, mutta siipikarjasektorin näkökulmasta, esitykseen olisi kuitenkin hyvä jättää harkinnanvaraisuutta.

Ammattitaitoisen lomittajan löytäminen on osoittautunut siipikarjatiloiille haasteelliseksi ja kynnyskysymykseksi lomituspalveluiden käyttöön. Maatalousalan koulutuksissa karjatalouden opinnoissa siipikarja on varsin marginaalisessa roolissa. Siipikarjan perushoitotoimet edellyttävät harjaantunutta lintusilmää, taitoa hyödyntää valvontalaitteita sekä erittäin tarkkaa bioturvallisuuden ymmärrystä ja toteuttamista. Mahdolliset ongelmat on havaittava nopeasti, sillä isossa eläinmäärässä tilanne voi eskaloitua nopeasti.

Siipikarjatiloiille itse järjestetty lomitus on usein toimiva ratkaisu ja mahdollistaa osaavan lomittajan. Perheenjäsenten, jotka eivät ole omistussuhteessa lomituksen kohteena olevaan yritykseen sekä maatalousyrittäjän osaomisteisen ja muulla toimialalla toimivan yrityksen työntekijöiden hyväksyminen itse järjestetyn lomituksen lomittajiksi lisäisi siipikarjatilojen mahdollisuutta hyödyntää lomituspalvelua.

Siipikarjaliitto toivoo, että näkemyksemme otetaan huomioon lomitustlain kokonaisuudistuksen valmistelussa.

Loimaalla 2. elokuuta vuonna 2022

Suomen Siipikarjaliitto ry:n puolesta

Hanna Hamina
Toiminnanjohtaja